53e jaar. — Nr 24. — EERSTE BLAD. — Zaterdag, 24 Februari 1906.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee » » 5 »
Een » » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad, 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 24 FEBRUARI 1906.

VAN ALLES WAT.

Wilt gewetten, geachte lezers, waarom de liberalen altijd spotten met de volkswetten en ze façadewetten heeten, wetten die de eer zijn en zullen blijven der Catholieke Partij ?

Waarom ; ja, waarom ?

Omdat zij er tegen zijn.

Bara, de volmaakste liberaal, stemde neen over al die volkswetten.

Dat getuigde de socialist Bertrand in den PEUPLE van 24 Augusti 1894 :

« Wij erkennen dat de catholieke Regeering eenen demokratieken weg heeft ingeslagen — en dat zij hierin door de doctrinairen wierd bestreden. M. Beernaert ging vooruit Hij hield rekening met de beweging der werklieden en de openbare denkwijze en hij deed de herziening van de grondwet stemmen. »

Die weldaden zal het volk nooit vergeten en daarom zullen de werklieden getrouw blijven aan de Catholieke Partij, aan dewelke zij alles te danken hebben.

* * *

Moest men de liberale leugenbladen gelooven, dan zou het Land naar de bankroet gaan, of liever : wij zouden reeds lang in de bankroet zitten.

Het verslag over de ontvangsten van 1905 is uitgekomen, en met één cijfer is al die leugenpraat wederlegd: de ontvangsten beloopen 45 MILLIOEN EN HALF MEER dan men in het budjet verwacht had.

Wat bewijst dit ?

1° Dat het catholiek Ministerie de finanties van het Land allerbest bestuurt ;

2° Dat de liberale bladen altijd gelogen hebben, nog liegen en toch zullen blijven liegen ;

3° Dat voor de belangen van België het catholiek Ministerie aan 't roer moet blijven.

Voor die laatste zullen de kiezer wel zorgen in Mei.

* * *

Burgemeester Braun van Gent, heweerde in de Kamer : dat eene samenkoppeling van Liberalen en Socialisten eene regeerende meerderheid zou kunnen vormen in de Kamer, en dat voor sommige punten, waarover de Liberalen het niet eens zouden zijn met de Socialisten, de Katholieken de Liberalen zouden redden !!!

Burgemeester Braun is nu het eerste slachtoffer van die licht opgevatte ongerijmdheid. In den raad van Gent kan hij geene meerderheid vinden om de begrooting in haar geheel gestemd te krijgen, en zoo zou het ook gaan in de Kamer. De Katholieken zouden het wel fijn belachen de Liberalen te redden, die hen immer bevechten en slecht heeten.

Een Liberaal-Socialistisch Ministerie is dus eene onmogelijkheid.

* * *

Het getal gedekoreerden in België zal door de nieuwe herinneringsmedalies van Leopold II, met ruim twee honderd duizend vermeerderen.

De medaliën, ofschoon ze maar de grootte van ruim een stuk van 2 fr. hebben, maken het gewicht uit van twee duizend kilos.

Om ze op zooveel verschillende borsten vast te hechten, zal men een eind lint van 18 kilometers noodig hebben.

In gansch de wereld bestaan reeds 1671 verschillende soorten van decoraties.

* * *

HET VEERTIGURENGEBED. — Het is een Pater Jesuiet die het veertigurengebed op de vastenavonddagen heeft gesteld, namelijk Pater Oliverius Manare, die, in 1553, door den H. Ignatius, rector aan het college van Lorette benoemd werd.

Pater d'Ottlireman verhaalt den oorsprong dier godvruchtige instelling, omtrent in deze voege :

« Onze Paters vernamen dat de inwoners der stad een onzedig blijspel gingen vertoonen, ter gelegenheid van den vastenavond. Pater Oliverius deed al wat hij kon om zulks te beletten. Doch met goede redenen niets kunnende winnen, nam hij zijne toevlucht tot een ander middel : hij deed een gebed van veertig uren in de kapel vieren, welke te dier gelegendeid op het prachtigste versiera werd. Dat middel gelukte zoo goed, het volk woonde in zoo groote meenigte de godsdienstige oefeningen bij, dat de vertooning geene andere toeschouwers had dan de tooneelspelers zelven. »

Van daar verspreidde die godvruchtige instelling zich spoedig door heel de christene wereld, dank aan de Pauzen van Rome, die, de overvloedige vruchten er van ziende, ze met geestelijke gunsten, zooveel zij vermochten, bevorderden.

Ook onze voorouders aanveerdden met vreugde de oefeningen van het veertigurengebed, welke zij als een allerbekwaamst middel aanzagen om Jezus voldoening te geven voor de versmadingen Hem door hunne tijdgenooten aangedaan, en van dan af tot op onze dagen, zijn die oefeningen in ons land in voege gebleven en met de grootste plechtigheid verricht geworden.

Vastenavond.

» Vastenavond ! hoezee, welgekomen, leve de vreugd, » roepen de jongen. « Helaas, weer die zotte dagen » weer een jaar ouder » zeggen de bejaarden. Zonderlinge ontvangst, voorwaar.

Hier verwekt die tijd vreugde, daar misnoegen. Elders is er slechts plaats voor onverschilligheid.

Zonderlinge dagen ook. Hebben zij niet het voorrecht, zoo het een voorrecht is, velen tijdelijk het verstaad te doen verliezen,... zoo schijnt het toch.

Overdrijving wellicht in de oogen der vermaakzoekers.

— « Och, daar is de bui reeds. »

— » Mogen wij dan geen vreugde maken, ons niet verlustigen, als de gelegenheid daar is.... « Wat vitter, wat zuipnot. Een brombeer, als die dat niet zien kan, die blijft in zijn hol. »

— » Dank je, oef. 't is over. Welnu, ik neem het aan, ik ben een grommelpot, een brombeer die geen.... vermaak zien kan.

Hola ! daar kom ik tegen op. Ik zie en geniet ook gaarne vreugde, maar vermaak is tweeërlei »....

— » Wacht, ik ga mede kijken, niet vermomd, zonder valschen neus noch omgekeerden jas....

Volk en nog volk, eene menigte bont krioelend, geloop en geschreeuw, geroep, geblaf, gemauw, scherpe snijdende kreten, gezang en gehuil !....

Daartusschen geruisch en gefladder van kleeren en tooisels, linten en flarden De grilligste kleurschakeeringen doortinten het gewoel ; de confetti suisen door de lucht en breiden zich uit op den grond, waar zij vertrappeld worden.

Na eenige oogenblikken verdooving zien we aan onze opmerkerstalenten benuttigen.

De meesten dezer gemaskerden zijn belachelijk toegetakeld. Veel moeite heeft het hun zeker gekost, hunne hersenen hebben zij moeten doorsnuffelen om de zotste gedachte te vinden waaruit de zotste kleeding voortspruiten zou.

Hun doordocht wordt met luid gelach en gejouw begroet. De straatjongens houden hen ingesloten, fluiten en janken, schreeuwen allerlei onverstaanbare spotternijen en werpen confetti van betwijfelbare hoedanigheid, trekken aan hunne kleederen en tooisels en smaken de dolste vreugde. De honden, aan dat schouwspel niet gewoon, blaffen hun op de hielen. Wij laten de arme sukkelaars loopen door de kleine spotters achtervolgd en vallen met den neus in eene troep gichelende, dansende persoontjes. Een zwart halfmasker dragen ze,.. een « loup » met franjes en dicht gesloten.

— « Kent gij die ? »

— « Neen, wat zou ik. »

Aanschouw eens die glimmende oogen, karbonkels gelijk ; hoor die scherpe stemmetjes, geen stemmetjes, 't is 't gekef van een spits.

— « Dag, Menheer, hoe vaart je, Menheer ? met krassende keelklanken, 't gaat door merg en been. De rest is onverstaanbaar en gelijkt zeer aan... zei ik niet aan 't gekef van een spits ; Morgen wordt het heesch gekuch en gehoest. En zoo den ganschen avond.

« Klets »... een handvol confetti doet het gekef verstommen en we hansten ons weg in 't gewoel. Ze vermaken zich wel die wandelende mommien in limjes gehuld, ze mogen immers zot zijn. Wie zal het hun verwijten morgen ? Achter hun masker mogen ze alles, durven ze alles, denken er aardig uit te zien en verwekken spotgelach. Stoor er u niet om, wees zot. Wie kent u ? Spring, dans, fluit, zingt, schreeuw, kuch, kef, balk, knor, jank en huil ; wie kent u ?

« Time is money » en 't leven is kort. Breng het door in levenslust en vroolijkheid, « à demain les affaires sérieuses ».

Morgen is 't nog een dag : tijd genoeg om te werken en te peinzen aan 't korte van 't plezier.

— « Zie, daar val ik weer in wijsgeerige gedachten, 't is voorwaar geen tijd daartoe.

« Ge hebt gelijk... maar blijf eens staan... zie toch wat jolige troep ». Welke verscheidenheid in uitzicht : Eene wereld in miniatuur : Arlekijns, clowns, pierrots, reuzen en dwergen, dikken en dunnen, mankenden, kreupelen, bultigen en krommen. Dat alles, zelfs de kreupelen, springt en danst dooreen, baant zich een weg door de menigte en verdwijnt in de herberg.

We volgen ze. Geheel de zaal is ingenomen en er heerscht een oorverdoovend gedruis. De bezoekers steken zich weg in de hoeken, achter de tafels en lachen met de grove kwikslagen der uitgelaten schreeuwers, werpen hun spotternijen in 't gezicht, trekken aan maskers en kleederen waar de gelegenheid zich voordoet. De confetti vliegen in lange kleurenstralen en bedekken tafels en stoelen met een bont gespikkeld tapijt.

Met den stroom worden wij buitengesleept en verder gaan zij rumoeren en jokken. Wij niet gemaskerden lachen ze uit.

Wie spot er het meest ? Wie vermaakt zich het meest ?

Maar, grompot, als niemand zich verkleedde, waar zou ons plezier dan heen zijn ; wie verschaft ons de gelegenheid tot lachen ? Zij, die gij zotten noemt. — « Ik zal eindelijk nog moeten zwijgen... Neen, dat kan niet zijn... Zie, vriend. Gij praat goed, maar gij verstaat mij niet ».

Ik beken het, ieder ding op zijn tijd. Dat hekel ik ook niet. Vermaak moet er zijn. Ik lach met het dwaze, hoertige of luimige, maar... bleef het daarbij !

Ga en volg ze, blijf tot laat in den nacht, bezoek koffiehuizen en danszalen... Loop mede overal en ge zult vele dingen zien die u andere gedachten geven zullen. Onschuldig genot, ja, maar eenen verpestenden wasem waait er over heen. Onschuldig genot... ? Neen, maar al te dikwijls grof plezier, eene woelige wilde brasparij, waarin het laatste sprankje zedelijkheid verdwijnt en plaats maakt voor woestheid en twist. Dan komt de mensch, de dierlijke mensch, voor den dag. Dan bereikt de vermomming haar doel. Kendet ge al de gedachten die schuilden achter dat grijnzende deksel, achter dien « loup » waaruit soms venijn vloeit !

Welk heerlijk middel tot voldoening van kleingeestige inzichten, tot bevrediging van vermaak en genot !

Was dat het doel der vermomming... ?

Och ! wat brombeer ik ben !... Vermaak u, jongen, doch misbruik uw voorrecht niet, zoek vermaak, 't leven is kort ; zoek vreugde, 't is vastenavond, hoezee ! En later,... zorg dat het niet spijte ; Uwe klacht zal niet verhoord worden.

Vreugde is zonneschijn. Aan u te zorgen dat de regen niet volge. En nu vooruit...! Zing en dans, fluit, jank, kef en huil, tot groot vermaak van den brombeer, uw dienaar, en de andere kijkers. Wie kent u ?...

E. M.

Hulde aan Mgr Mercier.

Zooals wij het reeds aangekondigd hebben, werd er op voorstel van M. den Hertog d'Ursel en van eene groep oud-leerlingen van Mgr Mercier, eene onderschrijvingslijst geopend, ten einde aan den nieuwen Aartbisschop een borstkruis aan te bieden.

Een inrichtings-comiteit werd tot dit einde ingesteld.

Het maximum der onderschrijving is vastgesteld op tien franken per persoon.

De giften kunnen gezonden worden, ofwel op het bureel van dit blad, ofwel aan den Secretaris van het Comiteit, M. Dufourny, leeraar aan de Hoogeschool, Vesalestraat, 2, te Leuven.

Stads- & Provincieniews

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 29 MAART.

Effractiën. — Te koop in den boekhandel COLLÉE, Groote Markt, Tongeren :

Tabel der prijzen der granen voor de vereffening der achterstallige renten en pachten in 1905 en hunnen afkoop in 1906.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld, 490 koeien en kalveren, 217 vette varkens en 1152 magere varkens, schapen, 0.

De *Postrijder* van heden bestaat uit **twee bladen**.

Apotheek. — Zondagsrust.

Zondag zal de Apotheek van M. SWINKELS alleen open blijven, van 12 uren 's middags tot 12 uren 's nachts, voor de dringende noodzwendigheden.

De comptante betaling wordt versicht.

ONZE MAATSCHAPPIJEN.

Wij raden dringend al onze lezers aan, zich naar de vertooning te begeven, welke maandag, om 8 ure, in de grooto zaal der **Concordia** zal plaats hebben.

Zelden zullen onze medeburgers de gelegenheid gehad hebben zulk eenen vermakelijken avond kunnen door te brengen. Ook kan men met zekerheid voorspellen dat de Katholieke Kring opgepropt van volk zal zijn.

Eens te meer zullen onze dappere kunstenaars-liefhebbers hunne welverdiende faam weten te handhaven en zij zullen nogmaals een nieuwen triomf bekomen.

Voor het programma, zie de aankondigingen.

Volksbond St-Maternus.

Dinsdag aanstaande, 27 Februari, om 8 ure 's avonds, tooneel- en muziekfeest gegeven door eenige leden van de « Ster der Toekomst » en verschillende gunstig gekende liefhebbers.

Daarna trekking eener SCHOONE TOMBOLA.

Vrije en kosteloozo toegang voor de leden van den Volksbond en hunne familie. — Kinderen onder de 14 jaar worden *niet toegelaten*.

N. B. — Dit bericht zal dienen als uitnoodigingskaart.

Ster der Toekomst — *Tooneelmaatschappij van den jongen werkmanskring.* — Onze jeugdige en immer bloeiende maatschappij bereidt zich om op den tweeden zondag van Vastenavond, eene groote vertooning te geven in de zaal der Concordia.

De jonge tooneelliefhebbers zullen opvoeren :

1° « PRIESTEREED OF MARTELAAR DER PLICHT », drama in vier bedrijven door Th. Mathys.

2° « GENDARM EN DIEF », blijspel in een bedrijf.

De prijzen der plaatsen zullen later aangekondigd worden. *Het Bestuur.*

Aan onze lezers. — Ter oorzake van Vastenavond zal de *Postrijder* aanstaande dinsdag niet verschijnen.

GENOOTSCHAP VAN DEN **H. Vincentius-à Paulo**.—Aanbidding van den eersten vrijdag der maand, den 2 Maart aanstaande in Onze Lieve-Vrouw Kerk, van 2 tot 6 ure.

Om half 8es Lof met fransch sermoon.

ASSOCIATIE VAN HET H. SACRAMENT EN VAN HET WERK DER ARME KERKEN. — Vrijdag 2 Maart, om 5 1/2 ure, Lof met fransch sermoon in O.L.Vr. kerk. Aanbidding van 2 tot 6 uren.

Werk der Eerste Communie.

Het Comiteit der Damen van het Werk der Eerste Communie doet een dringenden oproep tot de milddadigheid der inwoners van Tongeren.

De Damen, met de inzameling gelast, zullen zich aanstaande week ten huize aanbieden. Zij koesteren de hoop ten minste zooveel geld als de vorige jaren bijeen te zamelen.

Al onze medeburgers kennen het uitmuntend Werk der Eerste Communie, dat reeds sedert verscheidene jaren tot stand gekomen is.

Ook is het overbodig dat wij daarover in andere bijzonderheden treden.

De milddadigheid der Tongenaren is overal bekend ; deze maal ook zal zij op hare hoogte blijven.

Het verheven doel dat dit schoon werk nastreeft, is er de beste waarborg van.

40 uren gebed in de kerk der Clarissen, aanstaande zondag, maandag en dinsdag. — Het Allerheiligste Sakrament zal ter aanbidding worden uitgesteld van 's morgens 5 uren tot 's avonds 6.

De Goddelijke diensten zullen geschieden als volgt : 's morgens, om 5 uren, uitstelling van het Allerheiligste Sacrament, des zondags om 7 uren de solemneele Hoogmis, de twee volgende dagen om 7 uren de eerste H. mis, om 9 u. de solemneele hoogmis.

Namiddag, om half 6, de Completen, gevolgd door het Lof.

Komt te verschijnen en is te koop in den boekhandel COLLÉE, *Groote Markt te Tongeren :*

Kyriale sive Ordinarium Missae, conforme editioni Vaticanae, a SS. D. N. Pio PP. X evulgatae, editio Schwann A. ingebonden in malsch zwart doek, rood op snede, prijs fr. **1,25**.

Idem, uitgave B. met roode hoofdletters. prijs fr. **1,90**.

In de *Revue du Chant Grégorien* van Grenoble, zegt M. de Kanunnik Grospellier, Leeraar bij het Groot Seminarie, sprekende over deze uitgaaf : « Ziedaar de best leesbare uitgaaf, ter zelver tijd als eene der schoonste en der meest verzorgde ».

Kleine Burgerij. — Door de zorgen van het comiteit der Kleine Burgerij van Limburg, hebben de Heeren Banneux en Van Loy, ingenieurs van den Staat, in den loop dezer week, in den « Volkshond St-Maternus » (Hondstraat) voordrachten gegeven voor de houtbewerkers der omliggende gemeenten Alle schrijnwerkers en meubelmakers van de stad en vele werkhazen waren erbij dinsdag tegenwoordig.

Op klare en voor iedereen bevattelijke wijze, legde de ervaren vakman de noodzakelijkheid uit van den invoer der machienen, wil de kleinnijverheid de noodzakelijkheid der concurrentie tegen de groote nijveraars volhouden. De machienen vergemakkelijken het werk en doen den prijs van den arbeid dalen ; er wordt meer voortgebracht, ook meer verbruikt en tegen venminderden prijs.

De vakvereeniging is het eenige middel om kapitalen te verkrijgen ten einde de grondstoffen, in 't groot, dus beterkoop, aan te schaffen en om machienen te koopen. Ons vakonderwijs moet uitgebreid en naar het voorbeeld van Duitschland ingericht worden, van beroepscholen van allen graad en voor ieder ambacht bestaan.

Als drijfkracht voor de kleine machienen gebruikt men voordeeligst gas of bronolie.

De vakvereeniging doet den aankoop der machienen en verkoopt ze aan hare leden op lang krediet, zij geeft inlichtingen over de beste machienen en over de werking ; eene korting die tot 15 % kan gaan en verstrekt allen nuttigen uitleg door den technischen dienst, hiervoor bepaaldelijk ingericht.

Na deze leerrijke voordracht, door iedereen met de hoogste belangstelling aanhoord, werden er bewijzende proefnemingen gedaan met zaag schaaf- en boormachienen. Alleman stond verwonderd over de vlugheid en de keurigheid van werken.

Donderdag gaf de heer Van Loy eene voordracht voor de bakkers en deed proefnemingen met eene mekanieke bakmoo.

Paardenverzekering van 't kanton Tongeren.

Voor de landbouwers van het kanton Tongeren was het verleden zondag een waar feest. Zelden of nooit zal er nog eene jaarlijksche vergadering plaats hebben zoo belangrijk, zoo plechtig, zoo indrukwekkend als die van 18 Februari ll.

Iedereen kent Mijnheer Advokaat Delvoie, Provincieraadslid en Voorzitter van bovengenoemde maatschappij ; geen sociaal werk bevindt zich in het ronde, of zijn naam is er aan gehecht.

De landbouwers van het kanton hadden hem eene schoone verrassing voorbereid. Mijnheer Delvoie staat te Brussel geboekt als een onvermoeibare verdediger van de landbouwbelangen zijns kantons; over een zestal maanden schonk de Minister van Landbouw hem, tot belooning voor de diensten aan de landbouwers bewezen, het Kruis van eerste klas. Die hooge en schoone onderscheiding moest herinnerd worden, zoo wilden het de leden der Paardenverzekering ; daarom boden zij verleden zondag aan hunnen geachten en tevens beminden Voorzitter zijn welgelukt portret aan, hem alzoo beloonende voor de diensten, welke hij hun sedert jaren bewijst. 't Was voorwaar een prachtig en hartroerend schouwspel. De Heer Voorzitter bedankte, en bedankte nogmaals in treffende woorden, de leden van dien openbaren blijk van genegenheid, eerbied en dankbaarheid.

De Secretaris gaf daarna lezing van het verslag van de werkzaamheden der maatschappij en den toestand der kas. Dit verslag bracht nogmaals alle gemoederen in luimige stemming, op 18 Februari ll. waren er 271 werkende leden met 668 verzekerde paarden en op 31 December 1905 was er in kas een overschot van bijna 3000 franken.

Eendracht en broederlijkheid zijn de kenmerken onzer maatschappij, en deze heeft het volle vertrouwen der landbouwers gewonnen.

Men ging over tot de trekking van eene schoone merrie en een prachtig merrieveulen.

Nr 720 bracht de merrie naar Membruggen.

Aan nr 572 viel het veulen ten deel, de gelukkige winner, Mr Antoon Paulissen van Millen, voerde het in triomf naar huis.

Een derde prijs van eene waarde van honderd frank werd uitgereikt aan Mr Jean Cleuren van Genoels-Elderen, nr 472.

Leve de Paardenverzekering van het kanton Tongeren, die het nuttige met het aangename weet te paren ! In die Maatschappij ligt de intrest der groote boeren en de steun der kleinere.

Koninxheim. — Vastenavond zondag en dinsdag, telkens om 5 ure, zullen onze matigheidsvrienden van den « Vriendenkring » eene luisterrijke vertooning geven. Verscheidene nieuwe stukken zullen worden opgevoerd. Het al dan ook aan toeschouwers en vermaak nietz ontbreken

Ziebier het programma :

1ste Deel.

1. *Baas Ganzendonck.*
2. *De vekruut.*
3. *De schouwvager en de molenaar.*

2e Deel.

4. *De Duivelbanner*, blijspel in een bedrijf.

PRIJZEN DER PLAATSEN :
Eerste 0.75 fr. ; Tweede 0.50 fr.

Namens het bestuur.

De Voorzitter M. JACOBS. — De Secretaris A. STAP. — De Bestierder. B. BIJNENS.

OFFICIEELE AKTEN.

Eene toelage van 100 fr. wordt verleend aan de fakriek der kerk van den H. Johannes-Paptista, te Romershoven, voor het aankoopen en plaatsen van eene brandkas of van een ijzeren tabernakel om de gewijde vaten buiten het bereik der dieven te stellen.

OOGZIEKTEN. **Doctor Thibert,** SPECIALIST, Celestinenstraat 21, te Luik, (neffens Boulevard Sauvenière) ontvangt alle dagen van 8 tot 12 ure ; 's zondags van 9 tot 10 ure.

De Erfgenaam van NIEDECK

(12e vervolg).

Maar Pia had niet de engelengaven der arme lijderes.

Tante had hier geduldig zitten wachten op den graaf von Niedeck, die voor haar alle geluk en zaligheid vertegenwoordigde en nu zat Pia hier vervuld met slechts eene gedachte, hoe zij den onbekenden gehaten anderen graaf von Niedeck verwijderd zou houden. Zij begreep dat zij van hare ouders geen medelijden te verwachten had en was overtuigd dat, als graaf Wulff-Dietrich zag, dat zijne koopwaar zoo leelijk nog niet was, deze gewis zou aanvaarden, en Pia sidderde van schaamte als zij aan de eerste ontmoeting met den graaf dacht. Het kon, het mocht niet gebeuren.

Van haar kon de verijdeling der door hare ouders beraamde plannen niet uitgaan, dat zou haar een tehuis doen verliezen en alle banden verbreken tusschen haar en die haar op deze wereld het liefst waren. Tante Johanna schrijven ? Och, die, kon hier toch niet helpen. Wat te doen ?

Daar kreeg zij plotselings een inval. Graaf Wulff-Dietrich zou zij schrijven en een beroep doen op zijn beter ik. Men had haar gezegd dat hij een edel karakter had, en als dat zoo was zou hij haar helpen. En dan weer vroeg zij zich zelf spottend af ; zijn er heden ten dage nog menschen wier eergevoel hunne gierigheid beheerscht ?

Als zij hem schrijft hoe zij een huwelijk zonder liefde veracht, zal hij met diplomatische slimheid dadelijk bewijsgronden vinden in oude familietradities om, neen, zij zal zijn eergevoel steviger aanpakken. Het doel heiligt de middelen, bedenkt zij zich, en haalt pen en papier.

« Zeer geachte heer graaf,

» Het zal u zeer verwonderen van eene u geheel onbekende jonge dame, een brief te ontvangen en ik weet volkomen hoe ik door u te schrijven, een groote zonde jegens alle « etiquette » bega.

» Er zijn echter in dit leven oogenblikken dat alle bijzaken moeten achterstaan voor eene of andere groote kwestie.

» Wellicht is het u nog onbekend, doch schreef ik u dit niet, dan zoudt gij er toch eerstdaags van hooren, dat tusschen onze weder-zijdsche ouders reeds jarenlang eene overeenkomst bestaat, ons met elkaar in het huwelijk te doen treden. Mijn inzichten over een dergelijk huwelijk behoef ik u zeker niet uiteen te zetten. Zonder twijfel zou het ook u onaangenaam zijn, eene vrouw te trouwen, die u slechts op bevel harer ouders het jawoord gaf. Ik schrijf dezen als een beroep op uw eergevoel en edelmoedigheid.

» Mijnheer de graaf, ik bemin met mijne geheele ziel een man, wien ik trouw gezworen heb, doch wiens aanzoeken tevergeefs zijn zoolang mijne ouders meenen, dat uw rijkdom u een wenschelijker partij maakt. Verzet ik mij tegen den wil mijner ouders en ga ik den 14e met naar het hofbal, dan is dat tevens de vernietiging van alle hoop, die mijn verlootde en ik voor de toekomst hadden. En mijn vader is zelfs zoover gegaan, dat hij mij gedreigd heeft, bij eene weigering van mijnen kant, mij het huis te ontzeggen. Nu bid ik u, kom den 14e niet op het bal, een telegram op het laatste oogenblik zal ons beiden veel onaangenaams besparen.

» Ik weet dat ik zeer, zeer veel van u vraag want het is mij bekend in welk nauw verband mijne zestien kwartieren tot uwe erfenis staan, doch mijn vertrouwen in uwe edelmoedigheid is grooter dan mijn angst voor uwen dorst naar goud. Antwoord mij slechts door uw wegblijven en ik zal er u voor zegenen ?

» PIA, vrijvrouwe von Nordlingen-Gummersbach. »

Eindelijk brak de dag van het hofbal aan.

Mevrouw von Nordlingen deed alles wat zij maar kon om hare dochter zooveel mogelijk voorschriften en goeden raad te geven en de overste deed niets dan op eene overdreven manier vertellen van de heerlijkheden van Niedeck. Pia zelf, hoewel zij met roodgeweende oogen door het huis liep, was meegaander dan ooit.

— De gansche stad spreekt over onze verloving, zegde zij driftig. O, moeder als ik hem nu eens niet meeviel : laatst hoorde ik dat hij zich tot den hertog of zelfs tot den keizer zou wenden om opheffing der verplichting, die op de Niedecksche erfgenamen rust. Ik zou van schaamte sterven als hij zich nu niet met mij verlooble.

De overste trok knorrig aan zijn baard :

— 't Is hem niet geraden mijne dochter als speelgoed te gebruiken..... eerst bezichtigen en dan op zij leggen !

Door zijn drift merkte hij de trotsche uitdrukking op Pia's gelaat niet op.

Dien avond stond Pia, betoovender dan ooit, voor haren spiegel. Zij wist nu zelf, dat al kwam Wulff-Dietrich, hij niet meer uit vrijen wil zou terugtreden. En angstig kwelde zij zich met de vraag :

— Zou hij komen ?

XI.

Toen Pia de zaal binnentrad, moest zij eene lange rij heeren voorbij, die allen eerbiedig bogen.

Plotseling ging het van mond tot mond :

— Wie is dat ?

— Barones von Nordlingen-Gummersbach !

— Waarachtig ? De schoone Pia ?

— Kersverch aangevoerd uit den Haag voor Wulff-Dietrich !

— Ik wensch hem geluk ! Die heeft een buitenkansken. Beter er aan toe dan zijn oom Willibald.

— Hm ! Op commando !

— Wat doet er dat toe ?

— 't Is zonderling, men zegt dat Wulff-Dietrich eene geheime liefde heeft voor de kleine Edda Langenfeldt.

— Dat heb ik ook gehoord, hij moet er tot over de ooren op verliefd zijn en is, zegt men, zelfs van zin, er de geheele erfenis aan te geven.

— Zoo, zoo.... en daarom wil vader Rudiger de zaak nu in eens, met alle geweld afgedaan hebben.

— Als 't hem maar gelukt ! De zoon is een echte stijf kop en zou er niets in zien eene streep door vader's rekening te halen.

— 't Zal heel vermakelijk zijn dat spelleken dezen avond eens aan te zien !

— Als hij komt ! Ik voor mij denk dat hij het « rendez-vous » misloopt.

— Dat zal pleziergy zijn.

Geen der sprekers had gemerkt dat de Vrijheer en zijne vrouw, Pia, onmiddellijk gevolgd waren, en het gesprek woord voor woord verstaan hadden. Het bloed was hem maar het hoofd gestegen en hij voelde zich angstig, angstiger dan hij zichzelf bekennen wilde. Doch slechts even ; toen viel zijn blik op Pia. En ja, zij kon zich met ieder ander meten. En dan Wulff-Dietrich zou wel verstandiger zijn dan een erfgoed als Niedeck prijs te geven voor een gevoelig oogenblik. 't Zou niet alleen in de hoogste mate com romitteerend en onvergeefelijk zijn tegenover zijn vader, doch ook tegenover Pia, en hem.... een von Nordlingen. Doch nu zou het toch de zaak zijn dat Pia hem trachtte te boeien. Als er eens iets waar was van wat men van de kleine Edda zegde ?

De oogen van den vrijheer schitterden onheilspellend, doch spoedig had hij geen tijd meer om zich aan zijne eigene gedachten over te geven, want kennissen en vrienden legden heslag op hem. Pia was spoedig door velen omringd en hoewel zij vriendelijk met allen sprak, glinsterde er een onrustig licht in hare oogen.

Eindelijk ontdekte zij bij de deur de diamanten van mevrouw Melanie. Zij trad aan den arm van haren echtgenoot binnen.

In spanning zag Pia naar het grafelijk paar — en, goddank, Wulff-Dietrich was er niet bij. Hartwig snelde zijne moeder te gemoet en begroette haar op ridderlijke wijze.

Melanie fluistert eenige onverstaanbare woorden achter haren waaier ; de jonge officier ziet verbaasd en haalt de schouders op.

Graaf Rudiger ziet kwaad en zoekt Pia met de oogen.

Freule von Nordlingen verdiept zich plotselings zoo zeer in een gesprek met een der heeren, dat zij niet schijnt te bemerken, dat de von Niedeck's, links en rechts groetend, op haar toetreden.

Daar hoort zij eene stem naast haar zeggen :

— Lieve barones, mag ik u de gravin von Niedeck voorstellen.

Pia keert zich langzaam om en raakt de haar toegestoken hand met de lippen aan.

— Eindelijk heb ik dan het genoegen u te leeren kennen, liefste freule von Nordlingen, hij bezoeken hebben wij elkaar nooit thuis gevonden. Nu echter heet ik u hartelijk welkom in uwe vaderstad. Zie eens, Rudiger, in welk eene prachtige roos het knopje, dat wij het laatst op het doopfeest zagen, ontloken is.

Graaf Rudiger zegt nog meer met de oogen dan met de lippen, en deze zeggen genoeg vleiends.

Een zekere verlegenheid echter ontgaat Pia echter niet. Eindelijk zegt de graaf :

— Ons heeft zooeven eene ramp getroffen. Ons oudste zoon heeft bij een val van zijn paard den voet bezeerd, zoodat hij heden niet hier kan zijn en wellicht voor zes weken aan een stoel zal geketend zijn. Het kon al niet erger, en hij had zich zoozeer op dit bal verheugd !

— En hoeveel grooter zal zijn verdriet zijn als ik hem schrijf wat hij hier verzuimd heeft.

Pia antwoordt beleefd :

— Het spijt mij voor uwen zoon, doch waarlijk mevrouw, een verstuikten voet moet men niet te luchtig opnemen, zoo iets vereischt tijd, en wat het verzuimen aangaat, hij verzuimt niets, het volgende jaar komen er nog meer bals !

Een paar officieren wachtten om aan Pia voorgesteld te worden en dus zegde Melanie :

— Toe bezoek ons heet spoedig, zoo onder ons, weet ge. Ik hoop nog dikwijls om met u te klappen.

Pia buigt beleefd het blonde kopje, drukt nog eenmaal de lippen op de vingers der gravin en keert zich dan vlug tot de wachtende heeren.

't Is voor Pia een avond van overwinning op overwinning en haar vurigste aanbidder is Hartwig.

Als eene jonge koningin, vol trotsche vreugd, glijdt zij over den dansvloer. Een zware last schijnt haar van de schouders genomen te zijn en 't is alsof zij vleugels aan de voeten heeft. Er is nog iets dat haar met vreugde vervult. Zij weet nu dat er een man is, wiens eergevoel en edelmoedigheid de zege behaald hebben over zijnen lust tot geld.

Graaf Wulff-Dietrich had om een arm, onbekend meisje bij te staan, zijn erfdeel eraan gegeven. 't Was bijna onmogelijk, ongelooflijk ; en dat in dien *fin de siècle* tijd.

Welk overgroot offer bracht hij haar ! Een warm gevoel doorstroomt haar. Hoe zal zij hem ooit danken ? Door hem te trouwen ? Toch zijne vrouw worden ? Neen, alles, doch dat nooit.

Zij kan geen man op bevel liefhebben of haten, daar komt hare zelfstandige, eerlijke natuur tegen op, zelfs dankbaarheid kan geen zedelijken dwang op haar uitoefenen. Uit dankbaarheid en eerbied zijne vrouw worden, zou het kwaad nog verergeren.

Pia kent hem niet, neen, maar Pia kent zichzelf, en zij weet dat zij voor den man, wien zij als koopwaar is aangeboden, nooit anders dan af keer zal kunnen gevoelen.

* * *

De hertogelijke familie vertoefde bijzonder lang op het bal, en de doorgaans verongelukkende « cotillon » was eene ware overwinning.

De hertogin had haren getrouwen in den « cotillon » allerlei lieve verrassingen bereid. Allen ontvingen een geschenk met het hertogelijk monogram versierd.

De ceremoniemeesters hadden reeds herhaaldelijk op hun uurwerk gezien. Het uur waarop de rijtuigen besteld waren, was reeds lang verloopen.

(Wordt voortgezet).